

26.8.2013

Väkivaltainen ekstremismi Suomessa - tilannekatsaus 2/2013

Johdanto

Tämä on järjestyksessään toinen väkivaltaisen ekstremismin kansallinen tilannekatsaus. Ensimmäinen tilannekatsaus ilmestyi tammikuussa 2013. Tilannekatsauksen julkaiseminen perustuu kolmannen sisäisen turvallisuuden ohjelman ”Turvallisempi huomina” perusteella laadittuun kansalliseen toimenpideohjelmaan väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisemiseksi¹. Tilannekatsaus julkaistaan puolivuositain ja siitä vastaa sisäministeriön asettama poikkihallinnollinen väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn kansallinen yhteistyöverkosto.

Tilannekatsauksen tavoitteena on antaa ajantasainen käsitys Suomessa toimivista väkivaltaisista ääriliikkeistä ja muista sellaisista aatteellisista liikkeistä, joihin kansainvälisen kokemuksen, toiminnan luonteen tai viranomaisten havaintojen perusteella liittyy väkivallan käytön riski. Tilannekatsauksen tarkoitus on helpottaa väkivaltaisen ekstremismin tunnistamista ja ennalta ehkäisyä arjen turvallisuustyössä, jota tekevät niin viranomaiset, järjestöt kuin yksilötkin. Tästä syystä tilannekatsauksessa kuvataan lyhyesti myös väkivaltaisen ekstremistisen toiminnan taustalla vaikuttavia tekijöitä.

Tilannekatsauksen lähteinä toimivat Suojelupoliisin tilannekuva väkivaltaisista ääriliikkeistä, väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn kansallisen yhteistyöverkoston jäsenten havainnot, kansainväliset kokemukset sekä muut julkiset lähteet. Tilannekatsauksen ajallinen tarkastelujakso on tammi-heinäkuu 2013.

Väkivaltaisista ääriliikkeistä johtuva laajamittainen väkivallan riski Suomessa on pieni eikä tilanteessa ole tarkastelujakson aikana tapahtunut muutoksia. Väkivaltaista ekstremismia ilmenee paikallisesti ja yksilötasolla lähinnä äärioikeiston käyttämänä väkivaltana. Poliisin tietoon tullessa rikollisuudessa on tarkastelujakson aikana ilmennyt noin kolmekymmentä rikosta, joiden voidaan epäillä liittyvän väkivaltaiseen ekstremismiin. Suurin osa näistä rikoksista on skinheadien spontaaneja väkivallantekoja kantaväestön tai etnisten vähemmistöjen edustajia kohtaan. Äärioikeiston, etenkin Suomen vastarintaliikkeen, näkyvän toiminnan lisääntyminen on aktivoitunut myös radikaalia antifasistista liikehdintää. Väkivaltainen ääri-islam ei näy kotimaisissa rikostilastoissa, mutta Suomessa asuvia henkilöitä, mukaan lukien Suomen kansalaisia, on osallistunut taisteluihin konfliktialueilla. Tämän lisäksi on mahdollista, että se ilmenee Suomessa yksittäisinä väkivallantekoina ja uhkauksina, joita perustellaan uskonnollisilla syillä.

¹ ”Tavoitteena eheä yhteiskunta”, saatavilla sähköisesti osoitteessa http://www.intermin.fi/download/34402_282012.pdf

1 Väkivaltaisesta ekstremismistä yleisesti

1.1 Määritelmä ja yhteiset piirteet

Kun väkivaltaa käytetään, sillä uhataan, se oikeutetaan tai siihen kannustetaan aatemaailmalla perustellen, on kyse väkivaltaisesta ekstremismistä. Radikalisoituminen tarkoittaa henkilön aatemaailman muuttumista eri tekijöiden vaikutuksesta mustavalkoisemmaksi. Henkilö voi radikalisoitua osana ryhmää tai erillään muista. Sille on kuitenkin tunnusomaista käsitys oman toiminnan ja maailmankuvan paremmuudesta tai ylivertauisuudesta. Tämän johdosta muiden uskontojen, ideologioiden ja aatteiden kannattajat nähdään vähempiarvoisina tai vääräuskoisina. Varsinainen väkivallan hyväksyminen ja sen käyttö, eli *väkivaltainen* radikalisoituminen, tapahtuu tämän ohella tai seurauksena.

Sellaisessa radikalisoitumisessa, jossa henkilö on hakeutunut johonkin ryhmään, on kansainvälisen kokemuksen mukaan usein varsin sattumanvaraista, mitä aatemaailmaa kyseinen väkivaltaa käyttävä tai sitä ihannoiva ryhmä kannattaa. Ryhmään kuulumisen, olemassaolon merkityksellisyys ja muilta saatava arvostus ovat ihmisen sosiaalisia perustarpeita. Väkivaltainen ääriyhmä tai ideologia voi vastata johonkin tai kaikkiin näihin tarpeisiin erityisesti sellaisilla yksilöillä, joilla on puutteita niiden tyydyttämisessä. Tämä on usein ensisijainen syy ekstremistisen ajatusmaailman omaksumiselle tai ryhmään liittymiselle. Edellä mainitut tarpeet korostuvat nuoruusiässä, jolloin ihminen etsii paikkaansa ja merkitystä elämälleen. Nuoret ovat erityisen haavoittuvia väkivaltaiselle radikalisoitumiselle myös siksi, että taipumus väkivallan käyttöön on tilastojen mukaan suurinta nuoruusiässä. Myös kasvatuksella on usein merkittävä vaikutus yksilöiden maailmankuvan rakentumisen kannalta. Kotoa opitut käsitykset saattavat jäädä elämään yksilön ajattelussa ja toimia pohjana väkivallan käytön hyväksymiselle.

Sukupuolella on merkitystä sille, miten väkivaltainen radikalisoituminen näkyy ja ilmenee henkilössä. Suoraan väkivaltaa käyttävistä enemmistö on miehiä niin laajamittaisessa kuin myös yksilöihin kohdistuvassa väkivallassa. Sukupuolten välinen ero korostuu erityisesti sellaisissa väkivaltaisissa aatemaailmoissa, jossa käsitykset sukupuolirooleista ovat voimakkaat. Tällaisia ovat väkivaltainen oikeistoradikalismi sekä väkivaltainen ääri-islam. Väkivaltaisesti radikalisoituneiden tyttöjen ja naisten merkitys on kuitenkin tärkeä kaikissa ekstremismin muodoissa. Sen lisäksi, että he voivat joissakin tapauksissa itsekin käyttää väkivaltaa, voivat he yllyttää ja kannustaa miespuolisia puolisojaan sekä perheenjäseniään väkivaltaiseen käyttäytymiseen. Eritoten lasten kasvatuksen kautta voi väkivaltaisesti radikalisoituneen äidin välillinen vaikutus olla vakava ja pitkäaikainen.

Väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn kannalta on tärkeää, että paikallisen tason toimijoilla laajasti on kyky tunnistaa sen varhaisia ilmenemismuotoja. Ideologisesti tai uskontulkinnalla perustellun väkivallan syyt eroavat usein esimerkiksi katu-, perhe- ja lähisuhdeväkivallan sekä myös kunniaväkivallan syistä. Siksi tämäntyyppisen väkivallan ennaltaehkäisykin on erilaista. Lisäksi väkivaltaisen ekstremismin hiljainen hyväksyminen tai tunnistamattomuus voi luoda kasvupohjaa yhä vakavammille rikoksille ja toiminnalle.

Keskeiset seikat:

- *Väkivaltainen ekstremismi* = väkivaltaa käytetään, sillä uhataan, se oikeutetaan tai siihen kannustetaan aatemaailmalla perustellen.
- Radikalisoituminen väkivaltaiseen ekstremismiin voi tapahtua yksin tai osana ryhmää, varsinaisena syynä usein joku muu kuin itse aatemaailma.
- Ennalta ehkäisy edellyttää puuttumista radikalisoitumisen varsinaisiin syihin.

1.2 Väkivaltainen ekstremismi rikollisuutena

On tärkeä huomioida, että valtavirrasta poikkeava ajattelu sekä järjestäytymis-, kokoontumis- ja sananvapaus ovat demokratian turvaamia perusoikeuksia. Myös radikaali tai jopa ekstremistinen toiminta nauttii näiden oikeuksien antamaa suojaa niin kauan, kun toiminta ei ole laitonta eikä se loukkaa muiden yksilöiden ja ryhmien perusoikeuksia. Ääriajattelun ja väkivaltaisen ekstremismin raja on kuitenkin usein häilyvä, ja toisen kehottaminen väkivallan käyttöön sekä väkivallan käyttö itsessään ovat rangaistavia tekoja.

Väkivaltainen ekstremismi voi ilmetä rasistisena tai muuna viharikollisuutena. Rasistisessa rikoksessa uhri valikoituu hänen edustamansa kansallisen tai etnisen viiteryhmän vuoksi. Viharikoksessa motiivina voi näiden lisäksi olla myös esimerkiksi oletettu tai todellinen uskonnollinen vakaumus, seksuaalinen suuntautuminen tai sukupuoli-identiteetti.² Mikäli rasistisen rikoksen tai viharikoksen taustalla on tekijän omaksuma, väkivaltaan yllyttävä aatemaailma, on samalla kyseessä ekstremistinen rikos. Tämä ei kuitenkaan ole oikeudellinen käsite.

Poliisiammattikorkeakoulun tutkimusten mukaan rikosilmoituksia viharikoksiksi epäillyistä teoista on Suomessa kirjattu vuosittain 800–900. Näistä rikoksista vain pienen osan arvioidaan liittyvän suoraan väkivaltaiseen ekstremismiin. Tarkastelujakson aikana poliisin tietoon on tullut noin kolmekymmentä rikosta, joiden voidaan epäillä liittyvän väkivaltaiseen ekstremismiin.³ Yleisin rikosnimike on pahoinpitely ja toiseksi yleisin on laiton uhkaus. Tutkintanimikkeistä törkeitä pahoinpitelyjä on muutama eikä joukossa ole henkirikoksia tai henkirikosten yrityksiä. Selkeä määränemmistö ilmi tulleista tapauksista on äärioikeistolaisten skinheadien yksin tai yhdessä tekemiä spontaaneja väkivallantekoja. Tyypillinen rikoksen tekopaikka on ravintola tai ravintolan välitön läheisyys. Useimmissa tapauksissa rikoksen motiivi ei ole rasistinen ja asianomistajana on kantaväestöön kuuluva henkilö. Ilmeinen rasistinen motiivi on noin kolmasosassa skinheadien tekemistä väkivaltarikoksista.

Väkivaltaista ääriivasemmistolaisuutta ilmentäviä tapauksia poliisin tietoon tuli tarkastelujakson aikana muutamia. Useimmat näistä tapauksista liittyvät anarkisti- tai antifasistiaktivistien väkivaltaiseen tai aggressiiviseen käyttäytymiseen mielenosoitusten yhteydessä.

Väkivaltarikollisuuden ilmi tulleeseen kokonaismäärään nähden ekstremistinen väkivalta on Suomessa vähäistä; esimerkiksi vuonna 2012 poliisin tietoon tuli noin 38 000 pahoinpitelyrikosta, joista noin 1900 oli törkeitä ja 10 500 lieviä pahoinpitelyjä. Piilorikollisuuden eli poliisille ilmoittamattomien tapausten osuutta on vaikea arvioida. Mikäli ekstremistisiä piirteitä sisältävien rikosten ilmoitusaste vastaa muita väkivaltarikoksia, tapahtuu Suomessa vuositasolla korkeintaan muutama sata tällaista rikosta.

Tarkastelussa ei ole tullut ilmi rikoksia, jotka tekijä perustelee uskonnollisilla syillä. Koska tällaiset rikokset tapahtuvat tyypillisesti perheiden tai yhteisöjen sisällä ja tekijä sekä uhri todennäköisesti tuntevat toisensa, on perusteltua olettaa, että tämän ilmiön osalta Suomessa on olemassa piilorikollisuutta.

---

² Niemi, Jenni ja Sahramäki, Iina (2012): Poliisin tietoon tullut viharikollisuus Suomessa 2011. Poliisiammattikorkeakoulun raportteja 104.

³ Arvio perustuu poliisin tietoon tulleiden rikosten laadulliseen tarkasteluun, jossa on huomioitu muun muassa tekijät, tekotavat ja teko-olosuhteet. Tarkkaa tietoa ilmiöstä ei ole, koska tällaisia rikoksia ei tilastoida virallisesti.

Keskeiset seikat:

- Vuoden 2013 aikana poliisin tietoon on tullut joitakin kymmeniä rikoksia, joiden voidaan epäillä liittyvän väkivaltaiseen ekstremismiin.
- Määrä on kokonaisuudessaan pieni verrattuna esimerkiksi väkivaltarikosten kokonaismäärään.
- Yleisin rikosnimike on pahoinpitely, joista muutamia epäillään törkeiksi.
- Valtaosa rikoksista on skinheadien yksin tai yhdessä tekemiä spontaaneja väkivallantekoja, uhreina sekä kantaväestön että etnisten vähemmistöjen edustajia.
- Ei yhtään henkirikosta tai henkirikoksen yritystä.

2 Äärioikeisto

2.1 Nykytila ja ilmenemismuodot

Äärioikeistolainen ekstremismi on Suomessa kokonaisuutena arvioiden vähäistä. Äärioikeistolaiset radikaaliryhmät ovat pääosin uusnatsismiin ja rasistiseen skinheadperinteeseen pohjautuvia pieniä ja paikallisia kerhoja. Äärioikeistoon liittyvä ilmitullut rikollisuus muodostuu valtaosin pahoinpitelyistä, vahingonteoista ja muusta häiriökäyttäytymisestä. Laajamittaista väkivaltaista toimintaa ei ole ilmennyt. Rikokset ovat useimmiten luonteeltaan spontaaneja, eikä niihin liity suunnitelmallisuutta.

Skinheadryhmien näkyvä käytännön toiminta, myös rasistinen rikollisuus, on satunnaista. Ryhmät voivat kuitenkin aiheuttaa alueellisia ongelmia ja uhkaa paikallisesti yksilöille sekä vähemmistöryhmille. Skinheadeille on yleistä jatkuva varustautuminen puukoilla ja muilla toisen vahingoittamiseen soveltuvilla esineillä. Tämä lisää vakavien vammojen riskiä satunnaisissakin yhteenotoissa.

Useissa suomalaisissa kaupungeissa toimii paikallisia rasistisia skinheadkerhoja. Yleisimpiä skinheadien järjestämiä joukkotapahtumia ovat niin sanotut white power -konsertit, joissa esiintyy rasistista musiikkia soittavia yhtyeitä.

Edellä kuvatusta äärioikeistoliikchedinnästä eroaa selkeästi kansallissosialistinen *Suomen Vastarintaliike* (SVL). Se on poliittinen, valtakunnallinen ja hierarkkisesti organisoitunut järjestö. SVL:n tavoitteena on kansallissosialistisen valtion luominen epädemokraattisin keinoin. Se voidaankin määritellä vallankumoukselliseksi ja luonteeltaan militantiksi liikkeeksi.

SVL:llä on oma, lehden ja internetsivut käsittävä vaihtoehtomedia, *Kansallinen Vastarinta*, jonka kautta järjestö levittää propagandaansa ja hoitaa ulkoista viestintäänsä. Näiden lisäksi järjestöllä on myös ajatusmaailmaansa tukevia tuotteita myyvä verkkokauppa. SVL:n näkyvä toiminta on ollut toistaiseksi melko vaatimatonta käsittäen lähinnä propagandan jakamiseen liittyviä toimia. Toimintaa ja aktiivisia jäseniä on eri puolilla Suomea. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan järjestön tavoite on kuitenkin olla entistä näkyvämpi ja hyökkäävämpi liike, ja se luo aktiivisesti yhteyksiä ulkomaisiin samanmielisiin ryhmiin kuten Ruotsissa toimivaan Svenska Motståndsrörelseniin.⁴

SVL on järjestönä suhteellisen pieni, eikä kansallissosialistisen ideologian uskota saavuttavan Suomessa kovinkaan laajaa kannattajakuntaa. Tästä huolimatta SVL on organisoituna, demokratianvastaisena ja militanttina liikkeenä potentiaalisesti vaarallinen. Pienikin joukko asialleen omistautuneita ja suunnitelmalliseen toimintaan sitoutuneita ekstremistejä voi aiheuttaa yhteiskunnallisesti ja paikallisesti

⁴ Helsingin Sanomat 28.7.2013

merkittäviä turvallisuushkia, joista todennäköisimpinä voi pitää eri vähemmistöryhmiin kohdistuvia väkivallantekoja ja heidän vihollisikseen kokemiensa henkilöiden uhkailua. Tällaisia voivat olla sellaiset julkisuudessa esiintyvät henkilöt, jotka avoimesti vastustavat järjestön tavoitteita tai edustavat järjestön näkökulmasta vääränlaista Suomea.

Niin sanotun uuden äärioikeiston eli islaminvastaisen liikkeen toiminta on Suomessa vähäistä. Liike koostuu yksittäisistä henkilöistä ja se toimii lähinnä verkossa osana eurooppalaista islaminvastaista liikehdintää. Uuden äärioikeiston todennäköisyys käyttää väkivaltaa Suomessa heijasteleekin todennäköisesti pitkälti sitä, miten vastaavanlaiset liikkeet alkavat toimia muualla Euroopassa. Liike pyrkii edistämään kannatustaan valtavirrassa muun muassa sanoutumalla julkisesti irti perinteiseen äärioikeistolaisuuteen sekä uusnatsismiin kuuluvasta rotuopista.

2.2 Jyväskylän puukotustapaus

Tarkastelujakson aikana julkisuudessa on ollut esillä rikostapaus, joka on saanut paljon huomiota ja joka on yhdistetty äärioikeistolaisen Suomen Vastarintaliikkeen toimintaan. Jyväskylän kaupunginkirjastossa järjestetyssä "Äärioikeisto Suomessa" -kirjan esittelytilaisuudessa 30.1.2013 sattui välikohtaus, jossa yhtä henkilöä puukotettiin. Tapauksen esitutkinta on kesken.

Kolme miestä, joiden on esitetty olevan SVL:n jäseniä, pyrki sisään tilaisuuteen. Heiltä evättiin pääsy saliin, jossa tilaisuus järjestettiin. Tämän seurauksena yksi kolmesta miehestä oli alkanut pahoinpidellä heidän pääsytään evännyttä henkilöä. Häiriötilanne jatkui noin kymmenen minuuttia ja siinä oli osallisena useita henkilöitä. Yksi tilanteessa osallisena olevista henkilöistä sai puukoniskun yhdeltä kolmesta tilaisuuteen pyrkineeltä mieheltä. Puukotuksen uhrin vammat eivät olleet vakavia, ja osa muista henkilöistä sai lieviä vammoja. Julkisuudessa esillä olleiden tietojen perusteella miehet olivat varustautuneet siten, että he olivat etukäteen suunnitelleet väkivallan käyttöä tai ainakin varautuneet siihen.

Julkisuudessa esillä olleiden tietojen mukaan yksi tilaisuuteen tunkeutumaan pyrkinyt mies oli kerännyt ja tallentanut avoimista lähteistä valokuvia ja tietoja yli 300 ihmisen yhteiskunnallisesta asemasta sekä näiden poliittisesta tai uskonnollisesta vakaumuksesta.

2.3 Riskitekijät ja tunnistaminen

Uusnatsi- ja skinheadpiireihin ajautuu usein epäsosiaalisia ja turvattomassa ympäristössä kasvaneita nuoria. Aggressiivisuutta ja maskuliinisuutta korostava ideologia ja mustavalkoinen maailmankuva tarjoavat tällaisille epävarmoille nuorille sekä voimantunnetta että samanmielisten ihmisten yhteisön. Usein tällaiseen toimintaan ajautuvalla nuorella on taustallaan aiempia rikoksia ja runsasta päihteiden, eritoten alkoholin, käyttöä. Uusnatsi- ja skinheadpiireihin rekrytoitumisen erityinen riskiryhmä ovat syrjäytyneet ja syrjäytymisvaarassa olevat kantasuomalaiset nuoret, jotka omassa lähiympäristössään joutuvat kosketuksiin uusnatsi- ja skinheadpiirien kanssa.

SVL:een ja uuteen äärioikeistoon ajautumisen riskit eroavat uusnatsi- ja skinhead –ryhmistä. Jäseniksi hakeutuvat ovat usein ”tavallisia keskiluokkaisia kansalaisia” ja iältään skinheadeja vanhempia. Näiden ryhmien kasvu heijastelee maahanmuuttovastaisuuden ja ulkomaalaisiin kohdistuvien ennakkoluulojen määrää yhteiskunnassa.

Keskeiset seikat:

- Äärioikeistolainen ekstremismi on Suomessa kokonaisuutena arvioiden vähäistä.
- pääosa toiminnasta muodostuu pienistä, paikallisista nuorista miehistä koostuvista skinhead-kerhoista.
- paikalliset kerhot voivat aiheuttaa järjestyshäiriöitä ja kohdistaa väkivaltaa muun muassa etnisten vähemmistöjen edustajiin.
- poikkeuksen valtavirtaan muodostaa Suomen Vastarintaliike (SVL), jonka jäsenet ovat usein ”tavallisia keskiluokkaisia kansalaisia” ja skinheadeja vanhempia. Jyväskylän puukotustapaus tammikuussa 2013 on yhdistetty SVL:een.
- SVL:n lisäksi Suomessa toimii joitakin niin kutsutun uuden äärioikeiston edustajia. Näiden ideologia on nimenomaisesti islamin ja islaminuskoisten vastainen ja he sanoutuvat julkisesti irti perinteiseen äärioikeistolaisuuteen liittyvästä rasistisesta maailmankatsomuksesta.
- **Ei muutoksia aiempaan tilannekatsaukseen *Jyväskylän julkisuutta saanutta tapausta lukuun ottamatta.***

3 Äärivasemmisto ja radikaalit vaihtoehtoliikkeet

3.1 Nykytila ja ilmenemismuodot

Myös äärivasemmistolainen radikaaliliikehdintä on Suomessa vähäistä. Merkittävintä toimintaa ilmenee anarkismin viitekehyksessä. Muita äärivasemmistolaisiin ideologioihin pohjautuvia radikaalia toimintaa harjoittavia ryhmiä Suomessa ei ole havaittu.

Suomalainen anarkistiliike on perinteisesti ollut hyvin pieni ja maltillinen. Valtaosa liikkeen aktivisteista on rauhanomaisia elämäntapa-aktivisteja. Suomessa anarkistinen radikaaliliikehdintä on aktiivisinta Helsingissä ja muualla pääkaupunkiseudulla sekä Tampereella. Myös internet on muodostunut tärkeäksi anarkistisen toiminnan foorumiksi.

Anarkistiliikkeen toimintaa on ohjailnut laajempi eurooppalainen viitekehys, jonka myötä liikehdintä on Suomessakin ajoittain aktivoitunut ja radikalisoitunut. Suomalainen mielenosoituskulttuuri on kuitenkin eurooppalaisessa vertailussa maltillista ja mielenilmausten osallistujamäärät ovat pieniä. Laajamittainen ja pitkäkestoinen mellakointi mielenosoitusten yhteydessä arvioidaankin Suomessa lähitulevaisuudessa epätodennäköiseksi.

Mielenosoitusten lisäksi muita anarkistien yleisesti käyttämiä toimintamalleja, joissa ilmenee laitonta toimintaa, ovat talon- ja kadunvaltauksset. Tällaiset kansalaistottelemattomuuteen pohjautuvat toimintamallit eivät kuitenkaan pääsääntöisesti aiheuta merkittäviä väkivaltauksia. Vuonna 2011 Suomessa nähtiin kuitenkin poikkeuksellisen radikaalia anarkistitoimintaa, kun anarkismin nimissä tehtiin useita tuhopolttoja ja muita sabotaasiluonteisia vahingontekoja⁵. Anarkistisen toiminnan väkivalta keskittyy kuitenkin pääasiassa eriasteiseen viranomaisten vastustamiseen tilanteissa, joissa viranomaiset

⁵ Tuhopolttojen kohteina olivat muun muassa poliisiasemat, poliisiautot, rautateiden infrastruktuuri ja huoltoasemat. Iskuja tapahtui Helsingissä, Vantaalla, Keravalla, Kirkkonummella ja Tampereella.

puuttuvat heidän muuhun laittomaan toimintaansa. He saattavat myös tietoisesti pyrkiä tilanteisiin, jossa vastakkainasettelu heidän ja vastakkaista aatetta edustavien tai viranomaisten välillä kärjistyy ja he näin ikään kuin oikeuttavat väkivallan käytön.

Huomionarvoinen piirre suomalaisessa äärivasemmistolaisessa liikehdinnässä on ollut radikaalin antifasistisen toiminnan vähäisyys. Useissa Euroopan maissa toimii konfliktihakuisia antifasistiryhmiä⁶, jotka pyrkivät vaikeuttamaan äärioikeiston toimintaa hakeutumalla aktiivisesti väkivaltaisiin yhteenottoihin uusnatsien ja skinheadien kanssa sekä kohdistamalla väkivaltaa äärioikeistopoliitikkoihin. Suomessa antifasistisella liikkeellä ei ole ollut selkeää vastavoimaa äärioikeistoliikehdinnän vähäisyyden vuoksi. Nyt tilanne on kuitenkin muuttunut. Etenkin SVL:n lisääntynyt näkyvä toiminta on aktivoinut myös radikaalia antifasistista liikehdintää. Suomessa arvioidaan olevan pieni joukko laittomaan toimintaan valmiita äärivasemmistolaisia aktivisteja, joiden kohteeksi voivat uusnatsien lisäksi valikoitua myös äärikansallismielisiksi ja vahvasti maahanmuuttovastaisiksi profiloituneet henkilöt.

Suomessa ei ole tällä hetkellä huomionarvoista radikaaleihin vaihtoehtoliikkeisiin liittyvää ekstremismia, mutta anarkistiliikkeen sekä radikaalin eläinoikeus- ja ympäristöliikkeen toimintaympäristöt ovat osin päällekkäisiä. Vuosituhannen vaihteessa väkivaltaan liittyvää äärioliikehdintää ilmeni sekä eläinoikeus- että ympäristöliikkeessä.

Suomalaisen ympäristöaktiivisuuden toimintamallit ovat maltillisia ja pääosin laillisia. Ajoittain toimintamuotona on väkivallaton kansalaistottelemattomuus, johon liittyy olennaisena osana lain rikkominen, mutta joka ei kuitenkaan ole väkivaltaista ekstremismia. Keskeisin protestoinnin kohde on ydinvoima sekä tulevaisuudessa mahdollisesti kaivosteollisuus. Ydinvoiman lisärakentamisen ja kaivosteollisuuteen liittyvien ympäristökysymysten arvioidaan säilyttävän nämä teemat aktiivisen protestoinnin kohteina.

Eläinoikeusliike on maltillistunut viimeisten viiden vuoden aikana; laittomat suoran toiminnan iskut ovat loppuneet lähes kokonaan. Nykyiset toimintamallit tähtäävät informaation levittämiseen ja tuotantotilojen eläinten elinolosuhteiden paljastamiseen. Tällainen tiloilla salaa tapahtuva dokumentointi edellyttää lainvastaisia toimintamalleja, kuten julkisrauhan rikkomista, mutta vakavampaa laitonta tai väkivaltaista toimintaa ei ole ilmennyt.

3.2 Riskitekijät ja tunnistaminen

Anarkistisessa radikaaliliikehdinnässä ja äärivasemmistossa toimii taustoiltaan hyvinkin erilaisia nuoria, joita yhdistää vahva antiautoritaarinen ja antikapitalistinen aatemaailma. Perhetaustalla, kasvuolosuhteilla ja rikostaustalla on tässä vähäisempi merkitys kuin äärioikeistolaiseen ekstremismiin liittymisessä.

Suurimmat riskit sille, että osa tällaisessa toiminnassa mukana olevista nuorista käyttäisi väkivaltaa, ovat ulkoisia. Euroopassa esimerkiksi talouskriisin mukanaan tuomat äärioliikkeiden väkivaltaiset toimintamallit voivat rantautua Suomeen. Myös äärioikeiston näkyvä kasvu tai väkivaltainen radikalisoituminen voi aiheuttaa väkivaltaisen vastareaktion äärivasemmistossa.

⁶ Nämä ryhmät käyttävät useimmiten nimeä *Antifascist Action* eli ANTIFA.

Keskeiset seikat:

- Anarkistiliike, ääriivasemmisto ja radikaalit vaihtoehtoliikkeet ovat Suomessa pääasiassa maltillisia eikä väkivallan käyttö ole yleistä.
- Ilmentyessään tämä väkivalta kohdistuu useimmiten viranomaisiin tilanteissa, joissa ne puuttuvat liikkeiden toimintaan. Vuonna 2011 ilmeni kuitenkin myös suunniteltuja iskuja viranomaisia vastaan mielenosoitusten, talonvaltausten ja muun toiminnan ulkopuolella.
- **Muutos aiempaan:** *Äärioikeiston lisääntynyt toiminta on aktivoanut myös antifasistista liikehdintää Suomessa. Suomessa on pieni joukko laittomaan toimintaan valmiita ääriivasemmistolaisia aktivisteja.*

4 Väkivaltainen ääri-islam

4.1 Määritelmä ja tunnistaminen

Väkivaltaista ääri-islamia ei tule sekoittaa hartaaseen islamin uskonnon harjoittamiseen, johon liittyvät vahvat henkilökohtaiset vakaumukset, tavat ja esimerkiksi uskonnollinen vaatetus. Tällaisia hartaita uskonuuntia, joiden tunnustajia on myös Suomessa, ovat muun muassa salafismi ja wahhabismi sekä erilaiset lähetystyöhön keskittyneet dawah-liikkeet. Islamin valtavirran uskonoppineet tuomitsevat väkivallan käytön uskonnon nimissä. Kansainvälisen kokemuksen mukaan islamin uskonnon nimissä väkivallantekoihin syyllistyneet eivät tyypillisesti ole uskonoppineita tai uskontoaan muutoin hyvin tuntevia. Väkivaltaisen uskonnollisen radikalisoitumisen syyt eivät siis selity uskonnolla itsellään vaan taustalla on muita yksilö- ja ryhmätason syitä. Vahva uskonnollinen vakaumus ja uskonnollinen yhteisö voivat tällöin jopa suojata väkivaltaiselta radikalisoitumiselta.

Kuten ekstremismissä yleisesti, on raja radikaalin ajatusmaailman ja väkivaltaisen radikalisoitumisen välillä vaikea osoittaa. Henkilö voi valtavirrasta poiketen olla uskonnollisesti radikalisoitunut ja harjoittaa hyvin jyrkkää länsimaisten perus- ja ihmisoikeuksien vastaista islamin tulkintaa, vaikka hän ei hyväksyisikään väkivallan käyttöä uskonnon nimissä. Äärimmillään väkivaltaisesti radikalisoitunut islamisti voi, osana verkostoa tai yksin, pyrkiä toteuttamaan terroristista tekoa tai konkreettisesti tukea sellaista.

Väkivaltainen ääri-islam ei kuitenkaan ilmene pelkästään islamistisena terrorismina, jonka tavoitteena on jonkin valtion yhteiskuntajärjestyksen tai kansainvälisen politiikan muuttaminen. Siihen ei välttämättä myöskään aina liity selkeää aatteellista tukea jollekin terroristijärjestölle. Väkivaltainen ääri-islam, kuten muutkin ekstremismin muodot, ilmenee myös paikallisesti kohdistuen yksittäisiin ihmisiin tai pieniin ryhmiin.

Väkivaltaisen ääri-islamin muita, lievempiä ilmenemismuotoja voivat olla esimerkiksi uskonnollisesti perustellut väkivallanteot joko oman uskonnollisen yhteisön sisällä tai valtaväestön edustajiin kohdistettuna, uskontulkinnalla perusteltu perheväkivalta sekä lasten vapautta laittomasti rajoittavat teot. Nämä teot eivät ole terrorismirikoksia, mutta ne voivat kuitenkin merkittävästi vaikuttaa uhreiksi joutuneiden arjen turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen.

4.2 Nykytila ja ilmenemismuodot

Organisoituneen radikaali-islamistisen ryhmän Suomessa tekemän terroriteon riski on edelleen vähäinen, koska Suomea ei pidetä merkittävänä viholliskohteena väkivaltaisten radikaali-islamistien näkökulmasta. Radikaali-islamistisen terrorismin uhka on kuitenkin potentiaalisilta vaikutuksiltaan merkittävin *valtion*

turvallisuutta uhkaava väkivaltaisen ekstremismin muoto. Tämä arvio perustuu siihen, että kyseessä on ainoa tämänhetkinen Suomessa esiintyvä ääriliikkeen muoto, jonka keskeisissä kansainvälisissä toimintatavoissa ja tavoitteissa pyritään vaikuttamaan valtioihin tai niiden yhteiskuntajärjestykseen järjestäytyneen terrorismin keinoin.

Suomessa väkivaltainen ääri-islam on yksilötason ilmiö eikä liity esimerkiksi tiettyihin maahanmuuttajaryhmiin. Yksittäisiä radikaaleja henkilöitä on useissa etnisissä ryhmissä. Radikaalien henkilöiden suhteellinen määrä heijastelee Suomessa asuvien Lähi-idästä ja Pohjois- sekä Itä-Afrikasta lähtöisin olevien maahanmuuttajaryhmien kokoa. Myös pieni osa kantaväestöön kuuluvista muslimikäännynnäisistä on radikaaleja. Väkivaltaista ääri-islamia Suomessa vahvistavat sellaiset etnisten ryhmien lähtömaissa käynnissä olevat konfliktit, joissa yhtenä osapuolena on väkivaltainen radikaali-islamistinen järjestö. Ääri-islamisteja on lukumääräisesti eniten pääkaupunkiseudulla. Lisäksi useilla pienemmällä paikkakunnilla asuu yksittäisiä tällaisia henkilöitä.

Jonkin järjestön aatteellinen tukeminen tai jäsenyys ei suoraan kohota riskiä siitä, että henkilö pyrkisi terrori- tai väkivallantekoihin Suomessa. Tämä selittää osaltaan sitä, että ilmiö ei näy kotimaisissa rikostilasoissa. Suomessa toimivien väkivaltaisten radikaali-islamistien toiminta ilmeneekin pääasiassa esimerkiksi pyrkimyksenä kerätä rahaa ulkomaiselle terroristijärjestölle tai jäsenten rekrytointina.

Helsingissä järjestettiin maaliskuussa 2013 tapahtuma, jonka tarkoituksena ilmoitettiin pyrkimys vastustaa ihmisten säätämiä lakeja ja ajaa muslimivankien vapauttamista. Tapahtumassa puhui tunnettu brittiläinen radikaali-islamisti Anjem Choudary, joka on niin sanotun Sharia4-liikkeen keulahahmoja. Tämän kaltaisilla tapahtumilla on radikalisoivaa vaikutusta ensisijaisesti tapahtumaan osallistuneiden parissa, mutta toissijaisesti myös laajemmin näiden henkilöiden vaikutuspiirissä oleviin, erityisesti nuoriin maahanmuuttajiin.

Useissa Euroopan maissa toimii Sharia4-liikkeitä, joiden pyrkimyksenä on aggressiivisella retoriikalla ja propagandalla edistää radikaali-islamismia leviämistä Euroopassa. Kantavana teemana näillä liikkeillä on ollut vallitsevan yhteiskuntajärjestyksen kumoaminen ja korvaaminen sharia-lakiin perustuvalla järjestelmällä. Liikkeen jäsenet koostuvat pääasiassa yhteiskunnasta syrjäytyneistä, matalasti koulutetuista nuorista toisen polven maahanmuuttajista. Joissakin maissa Sharia4-liikkeen toiminta on kielletty. Toistaiseksi Sharia4-liikkeellä ei ole kuitenkaan havaittu olevan Suomessa varsinaista toimintaa.

Väkivaltainen ääri-islam ilmenee Suomessa myös pyrkimyksenä matkustaa taistelemaan aiemmassa kotimaassa tai muualla käynnissä oleviin aseellisiin konflikteihin, jotka esimerkiksi al-Qaida on tunnustanut osaksi kansainvälistä *jihadia*. Matkustamisen tarkoituksena voi myös olla hankkia terroristista koulutusta muualla tehtävää iskua varten. Tällä hetkellä keskeinen tällainen konflikti on Syyrian sisällissota, jossa taisteluihin opposition riveissä osallistuu useita satoja eri Euroopan maista lähteneitä henkilöitä. Ulkomaisten taistelijoiden taustat ja motiivit vaihtelevat suuresti, mutta keskeiset syyt konfliktiin hakeutumiselle ovat nationalistisia, jihadistisia tai humanitaarisia. Erityisenä huolenaiheena ovat sellaiset henkilöt, jotka päätyvät Syyriassa toimivien jihadististen järjestöjen toimintaan. Näiden järjestöjen ideologisena ponttimena hallinnon vastaisuuden rinnalla on globaali radikaali-islamistinen aatemaailma. Myös henkilöt, joiden alkuperäinen syy lähteä oli muu kuin jihadistinen, voivat maassa ollessaan altistua näiden järjestöjen vaikutukselle ja sitä kautta radikalisoitua.

Suomesta Syyrian aseelliseen oppositioon arvioidaan matkustaneen noin kaksikymmentä henkilöä, mutta mahdollisesti vielä tätä enemmän. Valtaosa näistä henkilöistä on niin sanottuja jihadistimatkaajia, joiden tavoitteena on konfliktialueella liittyä radikaali-islamistisiin järjestöihin. Syyrian tilanne vetoaa Suomessa oleviin radikaaleihin henkilöihin yli etnisten rajojen. Matkaajien joukossa on useita eri etnisiä ryhmiä edustavia henkilöitä, myös syntyperäisiä suomalaisia. Voidaan pitää varmana, että sodan pitkittyessä yhä enemmän jihadistimatkaajia pyrkii osallistumaan taisteluihin myös Suomesta. Palatessaan Suomeen taisteluissa tai koulutuksessa olleiden henkilöiden maailmankuva saattaa olla entistä länsivastaisempi, ja

kynnys väkivallan käyttämiseen on saattanut madaltua. He voivat usein taistelukokemuksen myötä saada korkeamman statuksen yhteisössään, mikä puolestaan helpottaa muiden henkilöiden radikalisointia.

Syyrian konflikti on ollut poikkeuksellinen siitä näkökulmasta, että suhteutettuna muslimiväestön kokoon Suomessa on sinne lähtenyt paljon henkilöitä. Euroopan tasolla on havaittu, että sinne matkustaa myös aiempaa nuorempia henkilöitä osallistumaan taisteluihin, sekä kokonaisia perheitä. Lehdistöissä olleiden tietojen mukaan toinen kahdesta Suomi-kytköksen omaavasta miehestä, jotka ovat kaatuneet Syyrian taisteluissa, oli matkustanut sinne nuoren perheensä kanssa. Eräs tekijä, jonka on arvioitu vaikuttavan konfliktin vetovoimaan, on se, että alueelle on maantieteellisesti katsottuna helppo matkustaa verrattuna muihin konfliktialueisiin.

Ajankohtaista: Syyrian konflikti kansainvälisen jihadin näyttämönä

Syyriassa tällä hetkellä käynnissä oleva konflikti sai alkunsa alkuvuonna 2011. Kansannousujen ja demokratialiikkeiden sarja Pohjois-Afrikassa ja Lähi-idässä herättivät kansalaiset hallituksen vastaiseen toimintaan myös Syyriassa. Demokratiaa, hallinnon uudistuksia ja presidentti Bashar al-Assadin eroa vaatineen kansanliikkeen mielenilmauksiin vastattiin väkivallalla.

Vaikka useat kansannousut lähialueilla ovat laantuneet, Syyriassa konflikti on edelleen käynnissä. Yhdistyneiden kansakuntien kesäkuussa 2013 julkaisemien arvioiden mukaan konfliktissa on menehtynyt ainakin 93 000 ihmistä ja todellisuudessa määrän pelätään olevan huomattavasti suurempi. Konfliktin pitkittyessä hallituksen vastaisen opposition joukot ovat alkaneet rakoilla entisestään ja muuttuneet yhä hajanaisemmaksi toiminnassaan ja tavoitteissaan. Myös osa hallituksen joukoista on siirtynyt opposition puolelle. Konflikti on saanut uskonsodan sävyjä, jossa kahden islamin suuntauksen edustajat, sunnit ja shiit, taistelevat vastakkain.

Syyria on nyt globaalien jihadin vetovoimaisin kohde. Kansainvälisen vertailututkimuksen mukaan useista Euroopan maista on lähtenyt nuoria muslimeja osallistumaan taisteluihin. Alueelle on matkustanut lukuisia taistelijoita myös muista länsimaista. Huhtikuussa 2013 julkaistun tutkimuksen mukaan Suomesta Syyriaan oli lähtenyt 13 taistelijaa (*JCSR Insight: European Foreign Fighters in Syria, 2013*). Todellinen määrä on tällä hetkellä todennäköisesti korkeampi. Turun Sanomissa 1.8.2013 olleiden tietojen mukaan yksi suomalainen taistelija oli kaatunut hallituksen ja kapinallisten joukkojen välisessä yhteenotossa Syyrian Aleppossa. Aiempien lehtitietojen mukaan myös toinen Suomi-kytköksen omaava mies oli saanut surmansa taisteluissa jo aiemmin keväällä 2013.

4.3 Riskitekijät ja tunnistaminen

Suomen muslimiyhteisö on pieni ja maltillinen, ja se on useissa yhteyksissä tuominut uskonnolla perustellun väkivallan käytön. Tästä johtuen on epätodennäköistä, että väkivaltainen radikalisoituminen voisi tapahtua osana henkilön normaalia toimintaa uskonnollisessa yhteisössä. Kuten edellä on todettu, tällainen yhteisö voi suojata väkivaltaiselta radikalisoitumiselta eikä väkivaltaa kannattava voi pienessä yhteisössä toimia avoimesti. Väkivaltaisen radikalisoitumisen vaikuttimet tulevatkin muualta, kuten henkilön perheestä, muusta lähipiiristä, kansainvälisistä yhteyksistä tai internetistä.

Väkivaltaiseen ekstremismiin johtavan uskonnollisen radikalisoitumisen suhteen erityisenä huolenaiheena ovat ne toisen ja kolmannen polven islaminuskoiset nuoret maahanmuuttajat, jotka eivät täysin samaistu suomalaiseen kulttuuriin, mutta eivät toisaalta tunne vanhempiansa kulttuuria omakseen. Näillä nuorilla syrjäytyminen lisää riskiä radikalisoitua uskonnollisesti, mutta koulutus tai työpaikka ei välttämättä poista radikalisoitumisen mahdollisuutta. Kansainvälisen kokemuksen mukaan islamilaistaustaisten

maahanmuuttajien kokemus ulkopuolisuudesta yhteiskunnassa lisää riskiä siitä, että yksilötasolla omaksutaan väkivaltainen uskontulkinta. Syrjintä, rasismi ja islamofobia vahvistavat tällaista ulkopuolisuutta. Erityisesti hartaasti uskontoaan harjoittavat muslimit voivat joutua tällaisen syrjinnän ja rasismin kohteeksi virheellisten epäluulojen vuoksi.

Taistelualueelle matkustamisen ennaltaehkäisy on helpointa tehdä sellaisissa ympäristöissä, joissa matkalle aikovat toimivat omassa arjessaan. Tällaisia ovat esimerkiksi koulut, työyhteisöt ja erilaiset yhteiskunnalliset palvelut. Haasteena on, että matkaa suunnittelevat pyrkivät usein piilottamaan aikeensa jopa lähipiiriltään eikä matkaa edeltävä käytös välttämättä anna merkkejä tulevasta. Kuitenkin myös tällaiselle matkalle lähteneiden tunnistaminen jälkikäteen on tärkeää, koska tällöin kyetään paremmin varautumaan henkilön paluun jälkeisiin toimenpiteisiin.

Keskeiset seikat:

- Väkivaltainen ääri-islam on Suomessa yksilötason ilmiö, ja riski organisoituneen radikaali-islamistisen ryhmän tekemästä terroriteosta on pieni.
- Suomen muslimiyhteisö on maltillinen ja se on useissa yhteyksissä tuominut uskonnolla perustellun väkivallan käyttämisen.
- Väkivaltaisen ääri-islamien kannattajia on eri etnisissä ryhmissä. Sellaiset etnisten ryhmien lähtömaissa olevat konfliktit, joissa yhtenä osapuolena on radikaali-islamistinen ryhmä, vahvistavat ääri-islamistista ajattelua myös Suomessa.
- Terroristijärjestön aatteellinen tukeminen ei suoraan kohota väkivallankäytön riskiä Suomessa vaan voi ilmetä varainkeruuna tai jäsenten rekrytointina ulkomaiselle terroristijärjestölle.
- Suomen sisäisen turvallisuuden kannalta uhkakuvana on nuorten osallistuminen taisteluihin tai koulutusleireille ulkomailla. Suomeen palattuaan nämä henkilöt ovat voineet omaksua aiempaa länsivastaisemman maailmankuvan, saada terroritoiminnan edellyttämiä taitoja ja kontakteja tai traumatisoitua siten, että heidän kynnyksensä ideologisen väkivallan käyttöön täällä on madaltunut.
- Väkivaltainen ääri-islam voi edellä mainitun lisäksi ilmetä myös yksilöiden ja ryhmien välisenä väkivaltana, jota perustellaan uskonnollisilla syillä.
- **Muutos aiempaan:** *Syyrian konflikti jihad-kohteena.*

5 Yksinäiset toimijat

5.1 Määritelmä ja nykytila

Yksinäisellä toimijalla tarkoitetaan henkilöä, joka voi toteuttaa terrori-iskun tai muun laajamittaisen tai muuten yhteiskunnallisesti merkittävän väkivallanteon⁷ itsenäisesti ilman minkään ryhmän tai järjestön tukea. Yksinäisten toimijoiden tunnistaminen ja seuranta on haastavaa, minkä vuoksi iskujen todennäköisyyttä ei voida luotettavasti arvioida.

Suomessa on tunnistettu joitakin potentiaalisia yksinäisiä toimijoita, jotka ovat aiemmalla toiminnallaan, puheillaan tai kirjoituksillaan osoittaneet valmiutta, kiinnostusta tai suuntautuneisuutta yhteiskunnallisesti merkittävään väkivallantekoon. Tällaisen taustalla vaikuttavat esimerkiksi äärioikeistolaiset tai muut vihaideologiat, viha ja katkeruus yhteiskuntaa, poliitikkoja tai virkamiehiä kohtaan, yleinen ihmisviha sekä psykopaatologinen taipumus väkivaltaan.

Internetillä voi olla merkittävä rooli yksinäisten toimijoiden radikalisoitumisessa. Yksilöt voivat löytää internetistä tukea ja vahvistusta hyvinkin poikkeaville näkemyksilleen sekä kommunikoida samannuolisten toimijoiden kanssa. Anonyymeissa internetkeskusteluissa saatetaan käyttää omia todellisia näkemyksiä ja käytännön toimintaa huomattavasti radikaalimpaa retoriikkaa. Näin virtuaaliset yhteisöt voivat edistää yksilön radikalisoitumista, kun uhoavaksi ja provosoivaksi tarkoitettu retoriikka tosiasiallisesti vakuuttaa ja rohkaisee yksilöä toimimaan sen mukaisesti.

5.2 Riskitekijät ja tunnistaminen

Vaikka yksinäisten toimijoiden tunnistaminen yleisesti on haastavaa, on nuorten joukkosurmaajien osalta jonkin verran tietoa tekojen taustoista. Sisäasiainministeriön julkaisussa ”Miksi nuori surmaa” on tarkasteltu 2000-luvulla Suomessa tapahtuneita nuorten tekemiä suunnitelmallisia henkirikoksia, mukaan lukien huomiota herättäneet koulusurmat ja muut joukkosurmat. Selvityksen perusteella vaikuttaa siltä, että yksittäisen väkivallanteon taustalla on aina lukuisia tekijöitä, jotka kasautuessaan voivat laukaista vakavan väkivallanteon.⁸ Selvityksessä käsitellyissä tapauksissa kaikki tekijät olivat täysi-ikäisyyden molemmiin puolin olevia miehiä. Muita yhteisiä tekijöitä tämän tyyppisissä nuorissa yksinäisissä toimijoissa olivat yksinäisyys ja ulkopuolisuuden tunne, mielenterveyden ongelmat, koulukiusatuksi tuleminen sekä kiinnostus ja pääsy ampuma-aseisiin. Tekijöillä ei ollut rikkonaista perhetaustaa, rikoshistoriaa tai laajamittaista päihteiden käyttöä, kuten usein muilla nuorilla vakavan väkivallan tekijöillä on.

Keskeiset seikat:

- Suomessa on joitakin potentiaalisia yksinäisiä toimijoita, jotka ovat osoittaneet kiinnostusta tai taipumusta yhteiskunnallisesti merkittävään väkivallantekoon.
- Taustalla vaikuttavat erilaiset vihaideologiat, katkeruus yhteiskuntaa, poliitikkoja tai virkamiehiä kohtaan sekä mielenterveydelliset syyt.
- Internetillä voi olla merkittävä rooli yksinäisten toimijoiden radikalisoitumisessa, koska nämä voivat siellä anonyymisti muodostaa vastaavat verkostot kuin muut ääriilikkeisiin radikalisoituvat saavat tosielämässä.
- **Ei muutoksia aiempaan tilannekatsaukseen.**

⁷ Väkivallanteon kohteena on esimerkiksi yksittäinen valtionjohtoon kuuluva poliitikko.

⁸ Selvitys on sähköisesti saatavilla osoitteessa www.intermin.fi/sisainenturvallisuus